

bičal samega sebe in razkrival svoje lastne pregreške ministrske. Da pa ne bo ostalo zgolj pri spovedi, bode dobil tudi malo pokore, ki mu jo bo naložil slovenski volilec, ko ga bo pri prihodnjih volitvah poslal domov v Velike Lašče. Kajti »Kmetijski list« je sklenil razdeliti in razgnati ljudi takole: duhovnike v cerkev, učitelje v šolo, uradnike v pisarno, mesarje v mesnico. Ubogi Pucelj!

Zboljšanje Puceljevega proračuna.

Ko je naša stranka stopila v vlado, je bil načrt proračuna že izgotovljen od RR vlade. Kratko časa je bilo še na razpolago, da bi se izpremenilo v kmetijskem ministrstvu popolnoma vse, kakor je želela SLS. Vendar se ji je posrečilo, da je marsikaj spravila v proračun, česar preje v njem ni bilo. Na zahtevo ministra za kmetijstvo dr. Kulovca se je izpopolnil proračun tega ministrstva s sledečimi krediti: za gospodinske tečaje po deželi 220.000 Din, za pobiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev 120.000 Din, za organizacijo državnih postaj za selekcijo semen 300.000 Din, za dodeljevanje trijerjev občinam in kmetijskim društvom 200.000 Din, za pomoč vzornim posestvom 800.000 Din, za odkup žrebecv od sedanjih gojilcev 300.000 Din, za premije in licenciranje žrebecv 100.000 Din, za licenciranje bikov 200.000 Din, za pomoč pri raznih nesrečah 5.500.000 Din, za pomoč pri graditvi vaških vodnjakov in cistern 150.000 Din; za agrarne operacije ljubljanske in mariborske oblasti 200.000 Din, za nabavo seruma in drugih zdravil za živino 200.000 Din, za odškodnino za okuženo živino 180.000 Din; skupno 7.034.866 Din. Za toliko se je popravil proračun bivšega radičevskega ministra g. Pucelja. — To seveda ni nič, piše »Kmetijski list«. Pa naj se mu človek ne smeji, če je tako kratkoviden, ali pa naj se ne jezi, če je tako hudoben, pa zlobno zavija resnico.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Proračun je sprejet. Kakor je sedanja vlada vedela vse urediti, da bo proračun pravočasno sprejet, tako se je zgodilo. Opozicija, vsa zmedena, ni vedela, kaj naj stori. Prijavljala je govornikov do 100 po vrsti, da bi tako zavlekla proračun preko 1. aprila in s tem otežila vladi stališče. Toda vsi razdiralni poskusi neresnih radičevcev in že besnih samostojnih demokratov so se ponesrečili. Proračun je bil sprejet: zanj je glasovalo 156, proti pa 126 poslancev. Vlada je torej v tem slučaju imela 30 glasov večine.

Nova vlada! To je dnevni klic in dnevni naslov v demokratskih časopisih. Vsaki dan napovedujejo novo vlado, kakor da ne bi vedeli, da že imamo novo vlado, v kateri je vendar enkrat zastopan tudi slovenski narod. Ta vlada, ki dela, ima zaupanje cele države in si bodo nasproti niki zobe potrti, če jo bodo poskusili izgristi.

Spor v radikalni stranki. Dostikrat se zgodi, da pride že v mali družini do malega spora zaradi različnega mnenja v kaki zadevi. Pa zavoljo tega še ni rečeno, da mora vse narazen! In tako se je zgodilo, da je bil predsednik narodne skupščine Trifkovič o sklicanju skupščinskih sej drugačnega mnenja kot predsednik vlade Uzunovič. Opozicija je seveda takoj videla velik spor, ki bi naj imel velike posledice kot padec vlade in še hujše reči. Pa se je spor polegel in je med obema popolen sporazum. Nade nasprotnikov pa so šle s 1. aprilom po vodi. Tudi ostali spori, ki so bolj osebne kot stvarne značaja, se bodo polegeli, ker ne bi mogli v javnosti najti nobenih zagovornikov.

Skupščinske seje odgojene do 19. aprila. Ker je minister dr. Maksimovič zoper obtožbo prejel še 10 dni časa odloga za razpravo in pridejo v tem še katoliški velikonočni prazniki, ne bo narodna skupščina zborovala do 19. aprila.

Radičev strah pred SLS. Radič napoveduje še ta mesec novo vlado, v kateri, tako pravi, je lahko vsaka stranka, le SLS ne. SLS je namreč tista, ki se je za njega potegovala, ki mu je pripravila pot v Beograd, ki pa mu ovira pot v Slovenijo, nad katero bi Radič ravno tako rad gospodaril kot je nekoč nad Hrvaško Radičev strah je dobro utemeljen, ker neresna stranka besedičenja se mora bati resne stranke dela.

Tako je stari Gonsjorek, ki je imel žago, godrnjal sam pri sebi in z vso vsmo mazal voz zaradi svoje druge žene Malgozate.

Jasjek Muzika pa se je v notranjosti že čisto raztajal. Reže deske, v oči pa ga bode Marinina lepota in v ušesih mu igra njeno petje. — Marisja Hoholovska, Marisja Daljna je bila kakor med, ta pa je kakor ogenj. Omamila ga je s petjem, priliznila se mu je, — a zakaj? Da brez vzroka ni tako pela, o tem je bil prepričan. Gotovo ga je kje videle, najbrž v cerkvi, nekdo ga ji je moral pokazati. . . . Nerešni Jasjek Mosjenžni je imel že tako srce: tristo se mu jih je lahko po vrsti obesilo na vrat, a on se še zmenil ni. Kadar je pa naletel na svojo, takrat pa z Bogom! V njem ni bilo več niti žile, niti rebra — sam vosek ga je bil.

»Kaj, ko bi poskusil?« misli sam pri sebi.

»Nikar ne poskušaj!« odgovori sam sebi. »Nimaš sreče.«

»Tam nisi imel sreče, mogoče mi bo pri tej Bog naklonjen.«

»Takemu, kot si ti, ne bo naklonjen.«

»Ko bi jo le še enkrat videl!«

»Saj pojdeš jutri po moko . . .«

»In Marisja Hoholovska?«

Toda spomin na Marisjo Hoholovsko se je v težkem, a umetniško dovtetnem Jaškovem srcu razlezel kakor na dež postavljena slika.

»Marisja Daljna? . . . Ko bi me bila hotela . . . A ona noče nikogar . . .« In ta tehtna beseda je udušila v Jašku notranjo že izginjajočo razdvojenost.

Tistega dne, bilo je zvečer v juliju in zvezde so se iskriale na nebu, je Jasjek dolgo igral na vrbovo piščalko, ker je znal svirati prav na vse. Sedel je na dvorišču na kladi za sekanje drv, stari Gonsjorek pa je na postelji le-

Oblastne skupščine bodo zdaj po sprejetju proračuna v Beogradu in po izvedbi vseh pooblastil v tem oziru postavile proračune za posamezne oblasti. Zborovale bodo kmalu po velikonočnih praznikih.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Naš spor z Italijo še ni uravnan. Ker se je Italiji ponesrečila nakama, da bi že zdaj preko Albanije korakala na Balkan, se je skušala rešiti vsaj pregleda in mednarodne komisije. Ta bi namreč morala ugotoviti, da je Italija resno mislila na vojni pohod. Zdaj bosta obe državi, naša in italijanska, uredili spor med seboj brez posredovanja drugih držav ali Društva narodov. Toda pogoj, pod katerim je sploh mogoče misliti na mirno sožitje obeh držav, je ta, da Italija opusti vsako sovražnost zoper Jugoslavijo in Jugoslovane, tudi zoper tiste, ki so še v Italiji. Kajti nemogoče je, da bi Jugoslavija čisto brezbržno gledala, kako Italija zatira naše Slovence na Goriškem in Primorskem, kako jim jemlje vse pravice do lastnega jezika in kulture, ko je začela celo v cerkvah izrivati slovenski jezik in preganjati celo slovensko molitev. Spor z Italijo torej še nikakor ni poravnán, pač pa je vsaka vojna nevarnost izključena.

Kaj bo na Rumunskem? Kralj Ferdinand, oče naše kraljice Marije, je bil nad en teden v umirajočem stanju. Ker se ni urejeno prestolonasledstvo, kdo bo za njim kralj Rumunski, se je bati velikih notranje-političnih zapletljajev. Ako bi stranka bivšega prestolonaslednika Karola in stranka, ki ga ne mara več priznati za prestolonaslednika, uredili zadevo mirnim potom, bi bilo za Rumunijo in za vse sosedne države, tudi za našo, zelo dobro. V nasprotnem slučaju pa se zna zgoditi, da pride do domačega, morda celo krvavega boja. Naša kraljica se že dalj časa nahaja v Rumuniji. Tudi kralj Aleksander bode odpotoval tjakaj.

Volitve v Avstriji so sedaj edina skrb vseh Avstrijcev, kjer se vse stranke z največjo vneto pripravljajo na nje. V boju so tri skupine: Socijalisti na eni strani, veleposestniki na drugi, vmes pa močna ljudska stranka, kršč. socialna kot se imenuje. Po mestih bodo zmagali socijalisti, dežela pa stoji za krščanskosocialno stranko, katero bodo podpirali tudi koroški Slovenci, da bodo tako tudi v nemški stranki imeli svojo zaslombo, da bodo tako lažje dosegli svoje pravice.

Vojska na Kitajskem se nadaljuje. Kantonska vojska prodira v severno Kitajsko. Čangtsolin na hitro utrjuje Peking in ostala mesta. Evropejci beže tudi iz severne Kitajske. Angleška pošilja v svet grozovite vesti, kaj vse se godi na Kitajskem. Druga poročila javljajo, da gre za vseplošen nov naroden pokret Kitajske, ki je pa istočasen tudi gospodarski v smislu kot je bilo pred leti v Rusiji.

V Indiji nastajajo nemiri. Anglija ima vedno večje skrbi. Njena svetovna moč se ruši. Na Kitajskem je svoj vpliv že izgubila. Po vzgledu Kitajske se je začelo hujskati zoper Anglijo tudi v Indiji. Angleška bi po teh izgubah postala beraška, ker jo zdaj predvsem le te kolonije redijo. Gotovo je, da se bo zato začela bolj živahno vmešavati v evropske zadeve, da si vsaj tu obdrži svoj vpliv.

Kaj je novega?

Romanje na Velehrad od 12. do 18. avgusta leta 1927. Na pobudo jugoslovanskih škofov se bo v proslavo velikega slovenskega jubileja ob 1100-letnici našega apostola in prosvetitelja sv. Cirila priredilo prvo slovensko romanje na Velehrad. Med potjo si bomo ogledali najlepše slovaške in češke kraje ter stopili v stik z bratskim češkim in slovaškim katoliškim ljudstvom. Čehi in Slovaki se že pripravljajo za bratski sprejem slovenskih romarjev. Organizacija romanja je poverjena Apostolstvu sv. Cirila in metoda ter podpisaneu odboru. Po dogovoru s češkim Apostolstvom sv. Cirila in Metoda se je določil naslednji program: dne 12. avgusta popoldne odhod iz Ljubljane, zvečer odhod iz Maribora. Dne 13. avgusta zjutraj prihod na Dunaj; ogledovanje mesta. Okoli štirih popoldne odhod v Bratislavo, slovaško prestolnico. Dne 14. avgusta (nedelja) služba božja v Bratislavi. Okoli 9. ure odhod iz Bratislave, vožnja skozi najlepše slovaške kraje (kosilo bode v Trenčinu) do velehradske postaje (Uhersko Hradišče. Ob

žeč godrnjal: »Le piskaj, le — boš že še piskal, nič se ne boj . . .«

In to noč je Jasjek Mosjenžni malo spal. Šele proti jutru je trdno zaspal in zdelo se mu je, da vidi procesijo in v sprevodu Marisjo Hoholovsko, ki proti njemu obrača obraz. On stoji ob strani, ona pa mu reče: »Vidiš, Jasjek, taka je moja nesrečna usoda!«

Nato je izginila, Jašku pa se je zdelo, kakor bi letel v prepad.

Drugi dan gre zgodaj v mlin po moko. Čim bliže je bil mlinu, tem bolj mu je postajalo vroče. Marina stoji na vratih.

»Hvaljen bodi . . .!« veli Jasjek in sname klobuk.

»Na veke, amen!« odgovori Marina.

»Ali je moka?«

»Je.«

Sama mu jo je odmerila in se pri tem parkrat zadela obenj s kolenom. Dolgo se ni mogel odločiti, da bi jo pogledal, a ko se je ozrl vanjo — takrat ga je pogledala s tako žarečimi očmi kot sveče na oltarju. Kar streslo ga je.

Ko se je že domov odpravljal, mu reče Marina:

»Jasjek, veš, konjskega hlapca sem spodila. Ali bi ti prišel k nam?«

»Jaz?«

»Ti!«

»K vam?«

»K nam, seveda!«

Gleda jo: pred njim stoji kot zora.

»Ali bi me vzeli? Res?«

»Kajpak! Misliš, da se norčujem?«

Jašku se je delala pred očmi zdaj tema, zdaj svetloba.

»Pridem!«

»Zahvali se Gonsjorku in preseli se k nam!«

šestih popoldne prihod na Velehrad. Pozdravi, večernice; priložnost za spoved. Dne 15. avgusta popoldne odhod v Prago. Dne 16. in 17. avgusta ogledovanje Prage; vmes izlet v Staro Boleslavo, slavno češko božjo pot (kraj mučeniške smrti sv. Václava). Dne 18. avgusta prihod v domovino (skozi Dunaj in Maribor). Cene: II. razred 1500 Din, III. razred 900 Din. V tem je vračunajena vožnja, hrana in prenočišča. Skupna hrana se prične z večerjo v Bratislavi. Ves čas se bomo vozili s svojim posebnim vlakom. Na Slovaškem in Češkem nam bodo pri vodstvu pomagale slovaške in češke katoliške organizacije. Prijaviti se je treba čim prej, najkasneje pa do konca maja. Ker je za romanje veliko zanimanje, zato opozarjamo, naj se romarji čimprej prijavijo. Vsak priglaselec dobi začasni program in položnice, da takoj po prijavi plača prvi obrok: za II. razred 400 Din, za III. razred 300 Din. Ostala svota se mora plačati v dveh nadaljnjih enakih obrokih. Drugi obrok mora biti plačan do 10. junija, cela svota pa najkasneje do dne 10. julija. — Odbor za romanje na Velehrad: Maribor, Glavni trg 7.

Osebná vest. Vlč. g. župnik pri Sv. Bolkanku na Kogu. g. Franc Planinc, ki se je zdravil dalje časa v mariborski bolnici, se je na lastno željo prepeljal v bolnico v Ormož, kjer je tudi bližje župniji.

Bivši veliki župan dr. Pirkmajer v pravi luči. Žerjavovo časopisje od »Jutra« do »Domovine« ne neha, v zvezde kovati upravne in pisateljske zmožnosti bivšega velikega župana mariborske oblasti g. dr. Pirkmajerja. Pirkmajerja so dvignili samostojni demokratje na mesto velikega župana, akoravno je bil premlad za to čast in tudi ne dovolj usposobljen za to važno službo po svojih zmožnostih ter izobrazbi. Brž, ko je nastopil g. Pirkmajer službo velikega župana, si je vzel za svojega osebnega tajnika našega odličnega pristaša g. dr. Stanka Majcen, sina znanega pisca bogzna koliko gospodarskih člankov za naš list, g. prof. Gabrijela Majcen. Vse ono, kar je g. Pirkmajer izdal tiskane, vse okrožnice in tudi ono spomenice ob otvoritvi oblastne skupščine je sestavil g. dr. Stanko Majcen in je pod duševno delo našega pristaša podpisal dr. Pirkmajer same svoje ime in nič drugega. Bivši g. veliki župan je znal le na zunaj kazati dostojanstvo velikega župana, se voziti okrog v avtomobilu, pritiskati na našo stranko ter časopisje in gladiti in izkazovati vse mogoče ugodnosti dr. Žerjavovim demokratom. Še enkrat pribijemo, da je ureditev mariborske oblasti le po imenu in po podpisih delo dr. Žerjavovega prijatelja dr. Pirkmajerja, a v resnici pa je upravljal ter vodil mariborsko oblast naš pristaša, član katoliškega visokošolskega društva g. dr. Stanko Majcen, katerega je takoj pri vstopu naše stranke v vlado poklical v ministrstvo za socialno politiko g. dr. Gosar. Ako »Jutro« in »Domovina« ne bosta nehala svojega miljenca dr. Pirkmajerja kititi s pavovim perjem, bomo še javnosti marsikaj razodeli, kak veliki župan je bil samostojni demokrat dr. Otmar Pirkmajer, ki sedaj skuša zbrati vse takozvane naprednjake v skupno fronto proti SLS. —e—

Oblastni odbor v Mariboru je znova naročil 4000 komadov »Distola« in sicer 2000 komadov za Prekmurje, koder je metuljavost napravila najhujšo škodo, 500 komadov za okraj Šmarje, 500 komadov za okraj Ptuj, 500 komadov za okraj Maribor desni breg in 500 komadov za okraj Maribor levi breg. — Skupno je dosedaj oblastni odbor nabavil 10.000 komadov »Distola«.

Zanimiv pustolovec. Mariborska policija je dobila iz Zürich obvestilo, da je bil tam aretiran neki Franc Bardossy iz Prekmurja, pri katerem so dobili dva potna lista, glaseča se na imeni Eduard Zagar in Edmund Antončič. Aretiran je bil radi raznih pustolovščin. Zürichska policija je napravila dober plen, ker spada Bardossy med najnadbudnejše naše pustolovske junake. Rojen je v Martijancih pri Murski Soboti. Pridobil si je olikano in prijetno vedenje, znal se je postaviti v vsaki družbi. V Andrijevcih je izmamil od nekega Lajoša Kovača 2000 Din in 500 Dol, češ, da mu bo preskrbel potni list za Združene države. S tem denarjem je pobegnil koncem leta 1925 v Maribor, kjer se je začel veselo življenje. Predstavljal se je kot baron Ferenz von Vardossy iz Prekmurja ter dobil stike z raznimi mariborskimi krogi. Vedno ga je bilo videti v Veliki kavarni in Centralu. Nenadoma pa je iz Maribora izginil, z njim pa je odšel tudi sin mariborskega hišnega posestnika W. Odšla sta baje v London in za Bardossyja se dalje časa ni prav izničesar vedelo, dokler ni naš konzulat v Parizu obvestil

»Ali ste govorili o tem z županom, z očetom?«

»Oče vse naredi, kar jaz hočem.«

»Torej od kdaj?«

»Čprav kar od danes.«

Jasjek se napoti proti žagi, da odpove Gonsjorku, Marina pa je sedla na prag in zapela. In za Jaškom so se vili taki vroči, zvočni spevi, kakor vrbove šibe, kakor plapolajoče pajčvine jeseni, šumele nad Jaškovo dušo in jo opletale, da mu je kri iz rok in nog ušla v prsi. Tako je vplivalo nanj Marinino petje.

»Snedlo te bo dekle«, je rekel Jašku stari Gonsjorek, ko mu je odšteval plačo.

»Naj me le sne! Ali veste, kaj je rekel Janosik, ko so ga mučili in ga hoteli še obesiti? Ko ste me spekli, me pa še pojelite!« je odgovoril Jasjek.

In čudni časi so prišli zanj.

Marina kot kraljica hodi po gospodarstvu in po mlinu, on pa okrog nje kot okrog kraljice. Besede pa nobene — Jasjek gine, jesti ne more, spati ne more, muči se, vsaj njene obleke bi se rad dotaknil — a nič. Njej pa se samo oči bliskajo in ziblje se v bokih kakor valovi na Rogožniku. Jasjek sam sebe ni mogel več premagovati, vse to deluje nanj kakor bolezen.

Bil pa je tako neodločen, da ni imel niti toliko poguma, da bi se Marini približal vsaj za korak.

Vse mu je obtičalo v grlu in v prsih.

Neko jutro je pomislil sam pri sebi: »Kaj se bom mučil tukaj? Vsemu se odrečem in pojdem kamorkoli!« To je bil njegov trden sklep.

In se je prigodilo, da je med obedom prišel h Kružlovim deček, trileten sinček Filomene Komperdove, sorodnik rajne županje.